

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

Το παρακάτω σενάριο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε στα πλαίσια του μαθήματος «Ερευνητική Εργασία (Project)» από την **Τσίρμπα Γεωργία**, καθηγήτρια Αγγλικών του 3^{ου} Γενικού Λυκείου Τρίπολης.

ΤΙΤΛΟΣ

*«Η οικονομική και κυρίως η πολιτιστική συμβολή της ποδοσφαιρικής ομάδας **Αστέρας Τρίπολης** στην πόλη της Τρίπολης»*

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Οι μαθητές ενός τμήματος της Β' Λυκείου (σύνολο 23) μελέτησαν πώς η ποδοσφαιρική ομάδα "Αστέρας Τρίπολης" που έχει την έδρα της στην Τρίπολη και παίζει στην Α' Εθνική, μπορεί να βελτιώσει την οικονομική και κυρίως πολιτιστική ταυτότητα αυτής της πόλης. Μέσα από ένα κοινό **wiki** (<https://3lyktrip.wikispaces.com/space/content>) οι μαθητές συνέγραψαν όλοι μαζί τους στόχους που έθεσαν, τη διαδικασία που ακολούθησαν, τα συμπεράσματα που έβγαλαν και κυρίως, τις προτάσεις στις οποίες κατέληξαν.

ΣΚΟΠΟΣ

Λαμβάνοντας υπόψη το φόρτο εργασίας των μαθητών της Β' Λυκείου, απώτερος σκοπός του συγκεκριμένου σεναρίου δεν ήταν οι μαθητές να διεξάγουν μία εκτεταμένη και εις βάθος έρευνα πάνω στο θέμα, αλλά πολύ περισσότερο, να συνειδητοποιήσουν την πραγματική έννοια της λέξης «έρευνα (ερευνητική εργασία)» και κατά επέκταση, το λόγο ύπαρξης αυτού του συγκεκριμένου μαθήματος στο πρόγραμμα σπουδών του Λυκείου. Με άλλα λόγια, η καθηγήτρια προσπάθησε με κάθε τρόπο να δείξει στους μαθητές ότι «κάνω ένα project» ακόμα και σ' ένα απλό θέμα της αρεσκείας μου (την αγαπημένη μου ποδοσφαιρική ομάδα), δεν σημαίνει «συγκεντρώνω πληροφορίες σχετικά με αυτό το θέμα και μαθαίνω λεπτομέρειες που πιθανώς να μην γνώριζα.» Έρευνα σημαίνει «αμφισβήτηση, αντιπαραβολή και διασταύρωση αντικρουόμενων απόψεων, καταγραφή νέων προτάσεων και σχεδίων δράσης και κυρίως δημιουργία θεμελίων για περαιτέρω ενέργειες από εμένα τον ίδιο ή και από άλλους που θα τύχει να διαβάσουν την εργασία μου. Είναι μία έννοια δυναμική και όχι στατική.»

ΣΤΟΧΟΙ

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

Με την υλοποίηση της συγκεκριμένης εργασίας, οι μαθητές θα είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν:

- την ιστορία της ομάδας
- τη σχέση της με τον τοπικό αθλητισμό
- τη δυναμική της, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά της, όχι μόνο σε αθλητικό επίπεδο
- τις εγκαταστάσεις της και τη δυνατότητα βελτίωσή τους
- τις μελλοντικές προοπτικές της
- την αμφίδρομη σχέση με την πόλη που τη γέννησε, δηλ.:

πώς η ταυτότητα της πόλης επηρέασε τη μέχρι τώρα εικόνα της ομάδας και πώς μπορεί η ομάδα να βελτιώσει τη μέχρι τώρα εικόνα της πόλης

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ

-Μελετώντας σε βάθος τη μέχρι τώρα πορεία της ομάδας σε όλους τους τομείς (αθλητικό, κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό) με άλλα λόγια, ακολουθώντας **μία διαθεματική/ διεπιστημονική προσέγγιση**, οι μαθητές θα είχαν την ευκαιρία να αντιληφθούν πόσο άρρηκτα συνδεδεμένα είναι όλοι οι τομείς τόσο της προσωπικής ζωής ενός ανθρώπου όσο και της κοινωνικής ζωής ενός τόπου.

-Κατά τον ίδιο τρόπο, προτείνοντας συγκεκριμένους τρόπους με τους οποίους ο «Αστέρας Τρίπολης» μπορεί και πρέπει να συμβάλλει ουσιαστικά στην περαιτέρω προβολή και ανάπτυξη της Τρίπολης, θα είχαν την ευκαιρία να αντιληφθούν το ρόλο τους ως ενεργοί πολίτες μίας πόλης.

-Θα μάθαιναν να συνεργάζονται και να συν-γράφουν

-να παίρνουν συνέντευξη από διάφορους φορείς

-να βρίσκουν λύσεις σε οικονομικά προβλήματα

-και να προάγουν πολιτισμό.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΙ

Θα μάθαιναν

-να αναζητούν πληροφορίες στο Ίντερνετ, να τις αξιολογούν και στη συνέχεια να τις επεξεργάζονται χρησιμοποιώντας τον επεξεργαστή κειμένου,

το λογισμικό παρουσιάσεων, και τη δημιουργία βίντεο.

- να γράφουν όλοι μαζί σ' ένα wiki και να το αποθηκεύουν

-να προσθέτουν και να διαγράφουν ανεπιθύμητα σχόλια

-να δημοσιεύουν και να γνωστοποιούν τις εργασίες τους στο διαδίκτυο

-να κρατούν πάντα αντίγραφα (back up) όσων αποθηκεύουν ηλεκτρονικά

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Πριν τη διεξαγωγή της οποιασδήποτε έρευνας, θεωρήσαμε σημαντικό να καταγράψουμε το δυναμικό της ομάδας, δηλαδή, τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας και τις δεξιότητες και ιδιαίτερες κλίσεις όλων των μελών της ομάδας.

Ως πρώτο μεγάλο πλεονέκτημα κρίθηκε το γεγονός ότι η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση θα λάμβανε χώρα μέσα στα πλαίσια του τυπικού σχολικού γραμματισμού, δηλ. στα πλαίσια σχολικού μαθήματος και κατά συνέπεια, τα μέλη της ομάδας θα είχαν τη δυνατότητα να συναντιούνται δια ζώσης δύο φορές την εβδομάδα και μάλιστα σε μία αίθουσα που διέθετε Η/Υ και προτζέκτορα.

Στη συνέχεια, μέσα από ένα ερωτηματολόγιο που ετοίμασαν και συμπλήρωσαν οι ίδιοι οι μαθητές (επισυνάπτεται στο τέλος της παρούσας εργασίας), καταλήξαμε ότι όλοι οι μαθητές έχουν Η/Υ στο σπίτι, οι περισσότεροι έχουν πρόσβαση στο Ίντερνετ και σχεδόν όλοι έδειξαν σαφές ενδιαφέρον σε επιλογή ενός θέματος που θα είχε άμεση συνάφεια με τον αθλητισμό.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Θεωρώντας τον «Αστέρα Τρίπολης» αναπόσπαστο κομμάτι αυτής της πόλης, εφ' όσον μάλιστα φέρει και το όνομά της, οι μαθητές είχαν την υποψία ότι η ταυτότητά του δεν ήταν ιδιαίτερα γνωστή σε μεγάλο αριθμό ντόπιων κατοίκων. Μία πρώτη εμπειρική έρευνα όχι μόνο επιβεβαίωσε τις εικασίες τους, αλλά έφερε και στο φως ότι αυτοί που δε γνώριζαν πολλά σχετικά με την ποδοσφαιρική ομάδα είχαν κάποια κοινά χαρακτηριστικά ως προς το φύλο (π.χ. γυναίκες), την ηλικία (π.χ. ηλικιωμένοι) και τα ενδιαφέροντα (π.χ. μη ποδοσφαιρόφιλοι).

Ένας επιπλέον λόγος επιλογής του συγκεκριμένου θέματος ήταν το γεγονός ότι μέσα στο συγκεκριμένο τμήμα υπάρχουν δύο μαθητές – παίκτες της ομάδας του Αστέρα (Βασίλης Κονίδας, Γκρόσιος Παναγιώτης), οι οποίοι θα μπορούσαν να καταθέσουν προσωπικές γνώσεις και εμπειρίες τους σχετικά με τον Αστέρα και να διευκολύνουν την επαφή των μαθητών με άλλους συντελεστές της ομάδας.

Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια επιλογής του θέματος προς επεξεργασία, καθοριστική ήταν και η παρέμβαση της καθηγήτριας, η οποία, προσπάθησε να εξηγήσει στους μαθητές ότι πολλά από τα θέματα που πρότειναν είχαν άμεση ή έμμεση συνάφεια και μπορούσαν να συμπεριληφθούν κάτω από τον ίδιο γενικό τίτλο (umbrella term). Εξημώντας, για παράδειγμα, τι σχέση έχει ο τοπικός αθλητισμός με μία ομάδα της Super League ή πολύ περισσότερο την οικολογία και την οικονομική ανάπτυξη μίας ολόκληρης πόλης, η καθηγήτρια οδήγησε τους μαθητές να συμπεράνουν επαγωγικά ότι

πρέπει να ακολουθήσουν μία ομαδοσυνεργατική και ταυτόχρονα, διαθεματική/ διεπιστημονική προσέγγιση.

ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες και ασχολήθηκαν με τα παρακάτω υποθέματα:

Α' ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ:

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

1. πότε – πού – πώς και γιατί
2. Οι ιδρυτές – συντελεστές – παράγοντες που έπαιξαν ρόλο στην ίδρυσή του
3. Η μέχρι τώρα πορεία του
4. Το μεγάλο βήμα στη Super League
5. Οι διακρίσεις του
6. Σύνδεση με τον τοπικό αθλητισμό (πώς γεννήθηκε μέσα από μία τοπική ομάδα, και πώς μπορεί τώρα να βοηθήσει άλλες μικρότερες τοπικές ομάδες)

Β' ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ:

Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ – ΤΟ ΕΜΨΥΧΟ ΥΛΙΚΟ

1. Οι παίκτες
2. Οι προπονητές
3. Οι οπαδοί
4. Οι χορηγοί
5. Οι διαιτητές που έπαιξαν κάποιο ρόλο (θετικό ή αρνητικό) στην πορεία της ομάδας

Γ' ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ:

ΟΙ ΑΚΑΔΗΜΙΕΣ ΤΟΥ ΑΣΤΕΡΑ

1. Η Ακαδημία κάτω των 15
2. Η Ακαδημία κάτω των 17
3. Η Ακαδημία κάτω των 20
4. Μαθητές του 3^{ου} Λυκείου Τρίπολης που έχουν περάσει από τις Ακαδημίες
5. Η οικονομική συμβολή της ομάδας στην πόλη μέσα από αριθμούς
6. (Μαζί με το 5. Ενοίκια και διατροφή αθλητών κτλ.)

Δ' ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ:

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ – ΤΟ ΑΨΥΧΟ ΥΛΙΚΟ

1. Οι εγκαταστάσεις
2. Τα εισιτήρια
3. Οι στολές
4. Η μασκότ
5. Η πολιτιστική συμβολή του Αστερά
6. (Μαζί με το 5.) Ιδέες και έννοιες που μπορεί να προάγει: fair play (άμιλλα),

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Με τη βοήθεια του wiki οι μαθητές είχαν έναν ηλεκτρονικό τόπο συνάντησης, όπου μπορούσαν να επικοινωνούν τόσο σύγχρονα όσο και ασύγχρονα. Εκεί μπορούσαν να διατυπώνουν ελεύθερα τις σκέψεις, τους προβληματισμούς τους και τις προτάσεις τους σ' ένα ενιαίο κείμενο, όπου ο καθένας μπορούσε όχι μόνο να διαβάσει το περιεχόμενο του άλλου, αλλά και να το διορθώσει, είτε προς το καλύτερο, συμβάλλοντας έτσι στην αλληλοδιδασκαλία συνομηλίκων, είτε και προς το χειρότερο, δίνοντας έτσι αφορμή για ανατροφοδότηση και περαιτέρω εξηγήσεις από τους ίδιους τους μαθητές ή την καθηγήτρια. Ανεξάρτητα από την ποιότητα του τελικού προϊόντος, δηλαδή, κατά πόσο το τελικό κείμενο ήταν «καλό» από άποψη περιεχομένου, δομής, γραμματικο-συντακτικής ορθότητας, το σίγουρο είναι ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι είχαν την ευκαιρία να βιώσουν και να αντιληφθούν **«το γράψιμο ως διαδικασία»** (writing as a process).

Κατά αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να εμπλακούν σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας και να πάρουν ενεργό μέρος στο σχεδιασμό, στη θέσπιση των στόχων, στην επιλογή της διαδικασίας, στη σύναψη συμπερασμάτων και στην παραγωγή και παρουσίαση του τελικού αποτελέσματος. Να καλλιεργήσουν την αυτενέργειά τους και να αναπτύξουν πρωτοβουλίες. Να εξοικειωθούν μ' ένα καινούριο ηλεκτρονικό μέσο, που αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της σύγχρονης κοινωνίας και θα αποτελέσει κομμάτι και της δικής τους μελλοντικής προσωπικής ή επαγγελματικής ζωής. Να γνωρίσουν τις δυνατότητές του, αλλά και τα τρωτά του σημεία κι έτσι να έρθουν σε επαφή με τον πραγματικό κόσμο και όχι μόνο με τον δικό τους προστατευμένο σχολικό μικρόκοσμο.

Όσον αφορά το θέμα με το οποίο ασχολήθηκαν, αν και στο πρώτο άκουσμα, ίσως φαίνεται απλό ή και βαρετό, έδινε τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν την πραγματική διάσταση της λέξεως project. Οι μαθητές έκαναν κριτική αναζήτηση των διαδικτυακών πληροφοριών, δεν περιορίστηκαν στα αριθμητικά γεγονότα, αλλά επικεντρώθηκαν σε υποκειμενικές απόψεις σχετικά με τη δυναμική της ομάδας. Την έκριναν μέσα από τα μάτια όχι μόνο των οπαδών, αλλά και των αντιπάλων. Μπήκαν στη θέση του προέδρου, του προπονητή, των αθλητών. Προσπάθησαν να ανακαλύψουν πώς ψυχολογικοί και άλλοι εξω-αθλητικοί παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν το αθλητικό αποτέλεσμα. Πάνω απ' όλα, ένιωσαν μέλη αυτής της ομάδας και αναζήτησαν τρόπους για την περαιτέρω προβολή της σε τοπικό, εθνικό αλλά και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με την ίδια λογική, οι μαθητές έγιναν πιο ενεργά μέλη της πόλης που γεννήθηκαν και μεγαλώνουν. Αναγκάστηκαν να αποστασιοποιηθούν και να την κρίνουν αντικειμενικά ως επισκέπτες, χωρίς συναισθηματική φόρτιση. Να ανακαλύψουν τι την κάνει να ξεχωρίζει αλλά και τι την «κρατάει πίσω» και πρέπει να διορθωθεί άμεσα. Την συνέκριναν με άλλες πόλεις της Ευρώπης και όχι μόνο της Ελλάδας, όπως έκαναν μέχρι τώρα. Πάνω απ' όλα, συνειδητοποίησαν ότι είναι κι αυτοί αναπόσπαστο κομμάτι της και οφείλουν να συνεισφέρουν και δεν πρέπει να τα περιμένουν όλα από τους ιθύνοντες. Η λεπτομέρεια κάνει τη διαφορά. Χρειάζεται και το δικό τους κομματάκι να συμπληρωθεί το ψηφιδωτό.

Μέσα σ' όλα αυτά, ο ρόλος της καθηγήτριας παρέμεινε καθοδηγητικός και εμπνευστικός. Ήταν πάντα εκεί για να υπενθυμίζει στους μαθητές τι ΔΕΝ είναι ερευνητική εργασία, για να ανακαλύψουν μόνοι τους τι είναι. Εκμεταλλεύτηκε κάθε ευκαιρία που της

δόθηκε για να οδηγήσει τους μαθητές σε μία αναζήτηση διαφορετική, πιο εσωτερική, πιο δια-προσωπική και πιο ευρηματική, πέρα από τις σχολική συμβατικότητα.

ΚΡΙΤΙΚΗ

Εάν θεωρήσουμε ότι ο απώτερος σκοπός της όλης ερευνητικής εργασίας ήταν περισσότερος θεωρητικός κι όχι τόσο πρακτικός, μπορούμε να καταλήξουμε ότι η εργασία ολοκληρώθηκε με επιτυχία. Οι μαθητές κατανόησαν εις βάθος τις βασικές αρχές ενός project, κυρίως τη διαθεματικότητα και τη συνεργατικότητα. Κατά συνέπεια, αν και δεν προέβησαν σε χειροπιαστά αποτελέσματα (αφίσες, μακέτες, κατασκευές, κτλ), ήταν σε θέση να προτείνουν μία σειρά από δραστηριότητες, που θα μπορούσαν να λάβουν χώρα, εάν είχαν περισσότερο χρόνο μέσα και κυρίως έξω από τη σχολική αίθουσα. Όντας μαθητές της Β' Λυκείου και έχοντας ήδη αρχίσει την προετοιμασία τους για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δεν είχαν πολλές ευκαιρίες για βιωματική μάθηση (έρευνα πεδίου, κτλ). Θεώρησαν, ωστόσο, τους εαυτούς τους τυχερούς που διδάχτηκαν αυτό το καινούργιο μάθημα και αντιλήφθηκαν έννοιες που θα τους φανούν πολύ χρήσιμες στη μετέπειτα καθημερινή και επαγγελματική τους ζωή.

Όσον αφορά τον Αστέρα Τρίπολης, είναι αναμφισβήτητα τεράστια επιτυχία το γεγονός ότι μία μικρομεσαία ομάδα, με εξαιρετική παρ' όλα αυτά οργάνωση, αλλά χωρίς μεγάλη ιστορία στο χώρο της μεγάλης κατηγορίας, κατάφερε να φθάσει στην Α' Εθνική και να συμμετάσχει στον Τελικού Κυπέλλου Ελλάδος, στα Play-Off της Super League και για δύο συνεχόμενες χρονιές στο Europa League. Οι επιτυχίες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα να αυξηθούν υπερβολικά όχι μόνο οι φίλαθλοι αλλά και οι απαιτήσεις τους από την ομάδα και κατά συνέπεια συχνά να καταφεύγουν σε γκρίνιες, οι οποίες συνέβαλαν αρνητικά στην ψυχολογία αλλά και στην περαιτέρω επίδοση των παικτών της ομάδας.

Συζητώντας λοιπόν μέσα στην τάξη για την πορεία αυτής της ομάδας οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν απόψεις και να συνειδητοποιήσουν ότι η έκβαση ενός αγώνα είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, όχι μόνο αγωνιστικών, γι' αυτό και μεγαλύτερη σημασία έχει το ίδιο το παιχνίδι και όχι το αποτέλεσμα. Μία ποδοσφαιρική ομάδα που εκπροσωπεί μία πόλη και στη συγκεκριμένη περίπτωση μία χώρα στο εξωτερικό, πρέπει να στελεχώνεται από παίκτες και κατ' επέκταση, οπαδούς, που θα διακρίνονται για το ύφος τους, το αθλητικό ιδεώδες και τη διάθεση άμιλλας απέναντι στους αντιπάλους.

Σκιαγραφώντας το προφίλ του καλού ποδοσφαιριστή και του καλού φιλάθλου, οι μαθητές συνέθεσαν και το προφίλ του καλού μαθητή, του καλού συμπολίτη και σε τελική ανάλυση του καλού ανθρώπου' ενός ανθρώπου με πολύπλευρη προσωπικότητα, πολλές δεξιότητες αλλά και ενδιαφέροντα και ανησυχίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<http://asterastripolis.gr>

<http://www.arcadia-sports.gr/football1/asteras-tripolis/akadimies/item/41438-pgrosios-ston-arkadia-938-oneiro-mou-na-ginw-epagelmatias-ston-astera.html>